

Motion till riksdagen 2023/24:1697

av **Aida Birinxhiku (S)**

Ekonomiskt våld i nära relationer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ekonomiskt våld mot kvinnor ska ingå i den nationella strategin och i det särskilda åtgärdsprogrammet mot mäns våld mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn kring det ekonomiska våldet mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Mäns våld mot kvinnor är ett utbrett och allvarligt samhällsproblem som kan ta sig uttryck på olika sätt. Det kan handla om fysiskt, psykiskt och/eller sexuellt våld. En annan form av våld som är vanligt förekommande, men som ofta glöms bort i den politiska debatten, är ekonomiskt våld.

Ekonomiskt våld i nära relationer handlar om att våldsutövaren utövar makt och kontroll genom ekonomiska medel. Vanligt förekommande är att en make eller sambo har full kontroll över ekonomin och inte tillåter den våldsutsatta kvinnan att ha ett eget bankkonto eller bankkort. Det är även vanligt att maken eller sambon skuldsätter den våldsutsatta kvinnan genom att ingå lån eller avtal i hennes namn. Ett annat exempel på ekonomiskt våld är att våldsutövaren hindrar den våldsutsatta kvinnan från att arbeta, studera eller delta i insatser som kan leda till egen försörjning (Jämställdhetsmyndigheten, 2021).

Den ekonomiska utsattheten gör det i sin tur svårt för våldsutsatta kvinnor att lämna relationen, särskilt i det svåra ekonomiska läge som vi befinner oss i just nu. Dessa kvinnor saknar ofta möjlighet att skaffa sig en egen bostad, egna abonnemang eller nya lån på grund av våldsutövarens skulder. Det ekonomiska våldet skapar alltså i sig ytterligare kontroll och isolering.

Mäns ekonomiska våld mot kvinnor är ett tämligen utforskat område, men det har fått viss ökad uppmärksamhet i bland annat forskning och media under de senaste åren. Marie Eriksson, forskare i socialt arbete vid Linnéuniversitetet, har forskat om

ekonomiskt våld i nära relationer. Eriksson konstaterar att våld i nära relationer ofta pågår under en längre tid och att olika former av våld kan utövas samtidigt. De olika våldsformerna är dessutom nära sammanflätade. Att betrakta ekonomiskt våld som en form av psykiskt våld, vilket förekommer i tidigare forskning, riskerar dock enligt Eriksson att osynliggöra det som är specifikt för det ekonomiska våldet. Det innebär även att vi betraktar den ekonomiska utsattheten som en konsekvens av fysiskt eller psykiskt våld snarare än en del av grundproblemet (Eriksson, 2018).

Genom att betrakta ekonomiskt våld som en egen form av våld i nära relationer blir det enklare att gå till botten med problemet och vidta adekvata åtgärder. Det gäller inte bara i forskningen utan även i politiken. Ekonomiskt våld mot kvinnor måste ingå i den nationella strategin och åtgärdsprogrammet mot mäns våld mot kvinnor. Därutöver är det hög tid för en översyn i syfte att kartlägga våldets omfattning och konsekvenser samt föreslå nödvändiga reformer. Det handlar bland annat om att se över nuvarande lagstiftning om utmätning, skuldsanering och bodelning för att hjälpa våldsutsatta kvinnor. Dessutom är det viktigt att berörda myndigheter, såsom exempelvis Polismyndigheten och Kronofogdemyndigheten, får rätt förutsättningar för att vidta tidiga och samordnade insatser.

Samhället måste reagera kraftfullt mot alla former av våld och förtryck som kränker och begränsar kvinnors grundläggande fri- och rättigheter. Alla kvinnor har rätt till ett liv fritt från våld – även ekonomiskt våld.

Aida Birinxhiku (S)